

Προς

ΡΑΑΕΥ

Οργανική Μονάδα Ενέργειας

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Αντιπροέδρου Κλάδου Ενέργειας, Δημήτριου Φούρλαρη

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 672

Αθήνα, 02.04.2024

Θέμα: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΑΕΥ επί της επικαιροποιημένης εισήγησης της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. σχετικά με την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης για τη διάκριση της ενέργειας για σκοπούς εκτός της εξισορρόπησης και τη θέσπιση της Μεθοδολογίας Προσδιορισμού Ενέργειας για σκοπούς εκτός της εξισορρόπησης

Αξιότιμε κύριε Αντιπρόεδρε,

Με αφορμή την παρούσα διαβούλευση, ο Σύνδεσμος μας επιθυμεί να υπενθυμίσει ότι έχουμε ήδη τοποθετηθεί αναλυτικά και διεξοδικά επί του θέματος με τις επιστολές μας 627/30.08.2021, 628/06.09.2021, 629/08.09.2021 και 630/09.09.2021. Το κεντρικό μήνυμα που εκφράζεται μέσα από αυτές τις επιστολές είναι η **κατηγορηματική εναντίωση μας** στον προτεινόμενο σχεδιασμό, ο οποίος όχι μόνο δεν επιλύει το σκοπό θέσπισής του αλλά προκαλεί πολλαπλάσιες στρεβλώσεις στην ενεργειακή αγορά . Συνεπώς τόσο η **απόρριψη της αρχικής πρότασης του Διαχειριστή**, όσο και των τροποποιήσεων που εισηγήθηκε η Αρχή και διαμόρφωσαν την μορφή που περιγράφεται στα κείμενα της διαβούλευσης, **ήταν και παραμένει η σταθερή θέση του ΕΣΑΗ**.

Η εναντίωσή μας σε αυτή την πρόταση εδράζεται στις αλυσιδωτές στρεβλώσεις που προκαλεί η απόκλιση της εν λόγω πρότασης από τις αρχές του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου, η οποία αφορά τόσο στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται η διάκριση των ποσοτήτων όσο και στον τρόπο τιμολόγησης αυτών των ποσοτήτων. Στη συνέχεια της επιστολής αναφερόμαστε εκτενέστερα στο πώς επέρχεται αυτή η απόκλιση. Κάτι βεβαίως που έχουμε ήδη κάνει στις ανωτέρω επιστολές , αλλά αφού η Αρχή επέλεξε να φέρει και πάλι σε δημόσια διαβούλευση αυτή την πρόταση, είμαστε και εμείς υποχρεωμένοι να επαναλάβουμε όλη τη σειρά των επιχειρημάτων και των αναλύσεων που μας οδηγούν στην απόρριψη της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας.

Συνοπτικά σε αυτό το σημείο επιθυμούμε να τονίσουμε ότι οι προτεινόμενες αλλαγές:

- **δεν είναι συμβατές με το —προσφάτως αναθεωρημένο—** ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο οποίο **επιβεβαιώθηκε εκ νέου ρητά** η ανάγκη διατήρησης του υφιστάμενου συστήματος τιμολόγησης με βάση **το οριακό κόστος και πληρωμής με ενιαία τιμή εκκαθάρισης (pay as clear / marginal pricing)**
- αντιτίθενται στην απόφαση 01/2020 του ACER ¹ στην οποία **απορρίφθηκε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο** η πρόταση των Διαχειριστών για **διαφορετικό σύστημα τιμολόγησης** των προσφορών ενέργειας εξισορρόπησης που ενεργοποιούνται λόγω περιορισμών του συστήματος
- οδηγούν, λόγω της αυθαίρετης και αδικαιολόγητης (ex-post) κατηγοριοποίησης των προσφορών ενέργειας εξισορρόπησης, σε **διακρίσεις και στρέβλωση του ανταγωνισμού** μεταξύ των παικτών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- ενισχύουν την **αβεβαιότητα και την αδιαφάνεια** της αγοράς μη επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να γνωρίζουν εκ των προτέρων το καθεστώς τιμολόγησης στο οποίο θα υπόκεινται οι προσφορές τους οδηγώντας τελικά στη μη βέλτιστη λειτουργία της αγοράς
- παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας η οποία επιτάσσει τη λήψη μέτρων από τις δημόσιες αρχές, όταν αυτά **δεν υπερβαίνουν** τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου για την επίτευξη ενός θεμιτού και σαφώς καθορισμένου στόχου. Οι προτεινόμενες αλλαγές **δεν ενδείκνυνται** για την αντιμετώπιση της συμφόρησης σε τοπικό επίπεδο, **εναλλακτικά μέτρα** (που εν μέρει ήδη εφαρμόζονται) κρίνονται ως λιγότερο επιζήμια για τους συμμετέχοντες στην αγορά ενώ οι περιορισμοί που εισάγουν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι **δυσανάλογοι** σε σχέση με τα όποια πιθανά οφέλη

Προς επίρρωση αυτών των θέσεων επισυνάπτουμε στην παρούσα επιστολή την έκθεση και την επικαιροποιημένη νομική αξιολόγηση εκ μέρους της dfc economics και της Baker McKenzie, όπως ακριβώς είχαμε πράξει και κατά την πρώτη περίοδο που άνοιξε η σχετική συζήτηση.

Ενισχυτικά των επιχειρημάτων που είχαμε αναπτύξει στις προηγούμενες επιστολές μας -και αναφέραμε συνοπτικά ανωτέρω- λειτουργούν οι εξελίξεις και στην εγχώρια αγορά από τον αρχικό χρόνο στον οποίο ζητήθηκε η εισήγηση του Διαχειριστή από την Αρχή Σας. Οι εν λόγω εξελίξεις παράλληλα με το χρονισμό της υποχρέωσης εναρμόνισης των αγορών μας και ένταξή της στις Ευρωπαϊκές Πλατφόρμες PICASO & MARI προκαλούν έκπληξη στις Εταιρείες Μέλη του Συνδέσμου μας σε σχέση με την απόφαση της Αρχής Σας για την επαναφορά στο δημόσιο διάλογο της εν λόγω πρότασης. Ειδικότερα, σήμερα οι συνθήκες που επικρατούν στο Ελληνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα είναι αρκετά διαφορετικές από εκείνες που είχαν οδηγήσει τη ΡΑΑΕΥ και τον ΑΔΜΗΕ να αναζητήσουν μια ad hoc μεθοδολογία για τη διάκριση της ενέργειας εξισορρόπησης. Συγκεκριμένα, τώρα δεν υπάρχει πια ο περιορισμός της Πελοποννήσου μετά την υλοποίηση του “Δυτικού Διαδρόμου”, δηλαδή της γραμμής μεταφοράς Μεγαλόπολη-Σύστημα από τον ΑΔΜΗΕ τον Μάιο του 2023, η οποία καθιστά την ελληνική ζώνη προσφορών εξ ολοκλήρου πλέον μη

¹ Decision No 01/2020, paragraph (46).

κορεσμένη. Επιπλέον την άνοιξη του 2024 που λαμβάνει χώρα η παρούσα διαβούλευση βρισκόμαστε χρονικά κοντά στην ενσωμάτωση της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες PICASSO, καταρχήν, και MARI, στη συνέχεια. Και βέβαια δεν πρέπει να αγνοούμε και τις προαναγγελθείσες δομικές αλλαγές με τη συμβελτιστοποίηση της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της αγοράς εφεδρειών. Αυτές οι αλλαγές ανακοινώθηκαν από τον ACER, πρόκειται να εξεταστούν το προσεχές διάστημα και θα αποτελέσουν τον θεμέλιο λίθο ενός νέου πανευρωπαϊκού μοντέλου λειτουργίας των αγορών ηλεκτρική ενέργειας..

Για όλους τους παραπάνω λόγους ο ΕΣΑΗ επιθυμεί να εκφράσει για άλλη μια φορά την **κατηγορηματική διαφωνία** του με την προτεινόμενη τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης ενώ επιφυλάσσεται για τις περαιτέρω ενέργειές του και την ανάδειξη του εν λόγω θέματος σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1) Επί της δομής της προτεινόμενης μεθοδολογίας

Σύμφωνα με την προτεινόμενη μεθοδολογία προβλέπεται η εκ των υστέρων επίλυση μιας ΔΕΠ για Σκοπούς Εκτός Εξισορρόπησης («ΔΕΠ ΕΣΕΕ»), η οποία προσδοκά να προσδιορίσει τους όγκους ανακατανομής, οι οποίοι προέρχονται από ενεργοποιημένη ενέργεια για λόγους «Γενικών Περιορισμών» και λόγους «αναγκών του ΕΣΜΗΕ σε Ισχύ Εξισορρόπησης». Σε ότι αφορά το Φορτίο, τις ΑΠΕ, τις Διασυνδέσεις και τα προγράμματα δοκιμαστικής λειτουργίας, στο πλαίσιο επίλυσης της ΔΕΠ ΕΣΕΕ λαμβάνονται τα στοιχεία από το εκάστοτε Πρόγραμμα Αγοράς, αποδίδοντας δυνητικά την όποια ενεργοποιημένη ενέργεια προκύψει σε λόγους εξισορρόπησης. Παράλληλα, στο πλαίσιο της προτεινόμενης λύσης προβλέπεται ότι για την επίλυση της ΔΕΠ ΕΣΕΕ γίνεται χρήση των προσφορών Ισχύος και Ενέργειας Εξισορρόπησης όπως αυτές υποβάλλονται στο πλαίσιο της πρώτης δημοσιευμένης ΔΕΠ. Στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια προσδιορισμού του «Προγράμματος εκτός Εξισορρόπησης» και κατόπιν μέσω των αντιπαραβολών του εν λόγω προγράμματος με το «Πρόγραμμα Αγοράς» και την «Επιβεβλημένη Ενέργεια χειροκίνητης ΕΑΣ» επιδιώκεται ο προσδιορισμός των όγκων ενεργοποιημένης ενέργειας εξισορρόπησης για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης. Τέλος, οι όγκοι ενεργοποιημένης ενέργειας εξισορρόπησης για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης διαμορφώνονται εκ των υστέρων και τιμολογούνται ως το γινόμενο της τιμής εκκαθάρισης της DAM MCP επί την αντίστοιχη ποσότητα της ανοδικής ή της καθοδικής ενεργοποιημένης ενέργειας εξισορρόπησης η οποία όμως έχει χαρακτηριστεί ότι εξυπηρετεί σκοπούς εκτός εξισορρόπησης.

Η ανωτέρω μεθοδολογία αν και conceptually φαίνεται να περιγράφει μια διαδικασία βασισμένη σε όρους αγοράς (market based procedure) για τον προσδιορισμό των όγκων και την τιμολόγηση της ενεργοποιημένης ενέργειας, αποτελεί σαφώς μια customized πρόταση η οποία αποκλίνει από το πνεύμα και τις αρχές του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου και χαρακτηρίζεται από

περιορισμένη διαφάνεια και προβλεψιμότητα των συνθηκών συμμετοχής και αποζημίωσης στο πλαίσιο της αγοράς εξισορρόπησης. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση εφαρμογής της εν λόγω μεθοδολογίας, είναι προφανές ότι θα προκληθούν μια σειρά από προβληματικές καταστάσεις στην αγορά με αρνητικές επιπτώσεις τόσο για τους συμμετέχοντες και τη διαμόρφωση του κόστους του τελικού καταναλωτή όσο και για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος.

Πιο συγκεκριμένα, η χρήση των προσφορών οι οποίες υποβάλλονται άπαξ στο πλαίσιο της αρχικής ΔΕΠ ως οι προσφορές που θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς προσδιορισμού των όγκων ανακατανομής συνιστά από μόνη της ένα δομικά προβληματικό στοιχείο της προτεινόμενης μεθοδολογίας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της υπό ΔΔ τιθέμενης μεθοδολογίας γίνεται χρήση των προσφορών ΔΕΠ και προβλέπεται ο δυναμικός χαρακτηρισμός μέρους αυτών ως προσφορές για λόγους ανακατανομής και μάλιστα εκ των υστέρων βάσει της επίλυσης της ΔΕΠ ΕΣΕΕ. Δηλαδή, ο αριθμός των βημάτων της προσφοράς τα οποία θα χαρακτηριστούν ως αφορώντα σε ανακατανομή είναι τυχαίος και κυμαίνεται από μηδέν βήματα μέχρι το σύνολό τους, αναλόγως την επίλυση της ΔΕΠ ΕΣΣΕ. Η διαχείριση των προσφορών με αυτόν τον τρόπο καθιστά τη μεθοδολογία αδιαφανή καθώς δεν είναι γνωστό εκ των προτέρων πως θα γίνει η χρήση της προσφερόμενης ενέργειας. Δηλαδή, αλλοτριώνεται ο βασικός σκοπός των προσφορών ΔΕΠ ο οποίος δεν είναι άλλος από την ανταγωνιστική συμμετοχή στην αγορά εξισορρόπησης μέσω της διάθεσης ενέργειας εξισορρόπησης βάσει των συνθηκών της αγοράς.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της προτεινόμενης μεθοδολογίας στο 3^ο Βήμα αναφέρεται ότι «*Στην περίπτωση που η αρχική **ενέργεια εκτός εξισορρόπησης έχει την αντίθετη κατεύθυνση από την κατεύθυνση της ενεργοποιημένης ενέργειας χειροκίνητης ΕΑΣ** όπως προκύπτει από την Προσαρμοσμένη Εντολή Κατανομής χειροκίνητης ΕΑΣ, η ενέργεια εκτός εξισορρόπησης τίθεται ίση με μηδέν.*». Γίνεται εμφανές ότι βάσει της εν λόγω μεθοδολογίας δύναται να προκύψει ενέργεια ανακατανομής αντίθετη από τη συνολικά ενεργοποιημένη ενέργεια εξισορρόπησης. Αυτό καταδεικνύει το γεγονός ότι η μεθοδολογία δύναται να οδηγήσει σε παράδοξες λύσεις οι οποίες αντιμετωπίζονται στη συνέχεια με όρους εκτός αγοράς. Πιο συγκεκριμένα, βασική ανεπάρκεια της υπό ΔΔ τιθέμενης μεθοδολογίας αποτελεί το γεγονός ότι στηρίζεται σε παραδοχές οι οποίες καθορίζονται εκ των προτέρων, επιλύοντας όμως τη ΔΕΠ ΕΣΕΕ εκ των υστέρων (ex-post) και σε απόσταση από τον πραγματικό χρόνο, με αποτέλεσμα **οι όγκοι ανακατανομής να προσδιορίζονται ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούν στο σύστημα κατά τη χρονική στιγμή της πραγματικής ενεργοποίησης ενέργειας εξισορρόπησης**. Το παραπάνω αποτελεί σαφή απόδειξη ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία είναι ακατάλληλη για τον προσδιορισμό οποιονδήποτε ποσοτήτων που έχουν χρησιμοποιηθεί στον πραγματικό χρόνο για ανακατανομή, καθώς βασίζεται σε προβλεπτικά δεδομένα και όχι απολογιστικά.

2) Επί της τιμολόγησης της ενεργοποιημένης ενέργειας για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης

Στις υπό ΔΔ προτεινόμενες τροποποιήσεις στον Κανονισμό Αγοράς Εξισορρόπησης («ΚΑΕ»), αναφέρεται ως σχήμα χρέωσης/αποζημίωσης για την ανοδική ενεργοποιημένη ενέργεια για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης και για την καθοδική ενεργοποιημένη ενέργεια για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης την χρέωση/πίστωση βάσει της τιμής εκκαθάρισης της Αγοράς Επόμενης Ημέρας.

Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι , η προτεινόμενη μεθοδολογία για την τιμολόγηση της ενέργειας η οποία εξυπηρετεί σκοπούς εκτός εξισορρόπησης χρησιμοποιεί την τιμή εκκαθάρισης μιας άλλης χρονικής φάσης της αγοράς (Αγορά Επόμενης Ημέρας). Κάτι τέτοιο είναι όμως ιδιαίτερα προβληματικό γιατί εμπλέκονται τα σήματα τιμών των δύο διαφορετικών φάσεων αγοράς (Αγορά Εξισορρόπησης και Αγορά Επόμενης Ημέρας) με αποτέλεσμα να στρεβλώνεται η λειτουργία της αγοράς εν συνόλω.

Η στρέβλωση της αγοράς οξύνεται από το γεγονός ότι κατά την υποβολή προσφορών στη Αγορά Εξισορρόπησης δεν μπορεί ο Συμμετέχων να γνωρίζει τον τρόπο αποζημίωσης. Όμως η λήψη απόφασης υποβολής προσφορών για τη συμμετοχή στις αλληλένδετες επιμέρους φάσεις της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ήτοι στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, στην Ενδοημερήσια Αγορά, στην Αγορά Εξισορρόπησης, κ.ο.κ., βασίζεται στην πρότερη γνώση ενός σταθερού ρυθμιστικού πλαισίου, προκειμένου να αποτιμηθεί η λελογισμένη έκθεση στο κόστος και το τυχόν έσοδο της Αγοράς εν συνόλω. Σε αντίθετη περίπτωση προκύπτει υπέρμετρο ρίσκο και η διαδικασία συμμετοχής στην αγορά δεν συνάδει σε καμία περίπτωση με το πνεύμα ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, η οποία εδράζεται στην κατάσχεση ενός σαφώς καθορισμένου ρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου για την επίτευξή της.

Περαιτέρω Περαιτέρω, στο πλαίσιο της υπ' αριθμ. 703/2021 Απόφασης ΡΑΕ σχετικά με τις «Βασικές αρχές αναφορικά με τη διάκριση της ενέργειας για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης (ανακατανομής) από την ενέργεια εξισορρόπησης και του σχετικού τρόπου εκκαθάρισης αυτής» χρησιμοποιούνται στον αιτιολογικό συλλογισμό μια σειρά από επιμέρους ζητήματα τα οποία όμως παύουν να υφίστανται. Μεταξύ άλλων, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η άρση του περιορισμού λόγω συμφόρησης στο Σύστημα της Πελοποννήσου με την ολοκλήρωση κατασκευής και θέσης σε λειτουργία της ΓΜ 400 kV Μεγαλόπολη – Σύστημα (Δυτικός Διάδρομος) από τον Μάιο 2023. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι προφανές ότι παύει να υφίσταται πλέον κορεσμένη περιοχή στην ελληνική ζώνη προσφορών, γεγονός το οποίο συνεπάγεται ότι δεν νοείται η τυχόν ύπαρξη όγκων ανακατανομής για λόγους τοπικής συμφόρησης. Ως εκ τούτου, η τιμολόγηση των ενεργοποιημένων όγκων ενέργειας εξισορρόπησης για οποιονδήποτε σκοπό δε μπορεί να αποκλίνει από τον κανόνα του pay-as-cleared όπως αναλύεται και παρακάτω.

Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ότι είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι η πρόβλεψη στο άρθρο 13 του (ΕΕ) Κανονισμού 2019/943 «[...] Οι προσφορές ενέργειας εξισορρόπησης που χρησιμοποιούνται για την ανακατανομή δεν καθορίζουν την τιμή ενέργειας εξισορρόπησης», δεν αναιρεί τον καθολικό κανόνα τιμολόγησης των τυχόν όγκων ανακατανομής βάσει οριακής τιμής (pay-as-cleared). Αυτό που προβλέπεται ρητά είναι ότι δεν επιτρέπεται να καθοριστεί η οριακή τιμή από τις προσφορές των εν λόγω ποσοτήτων, χωρίς να περιορίζεται όμως η τιμολόγηση/αποζημίωση αυτών με την οριακή τιμή. Τουναντίον, σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ.1 του (ΕΕ) Κανονισμού 2017/2195 προβλέπεται ρητά το σχήμα της οριακής τιμολόγησης (marginal pricing) ως ο καθολικός κανόνας για την αποζημίωση της ενεργοποιημένης ενέργειας εξισορρόπησης για οποιονδήποτε σκοπό, με μόνη εξαίρεση τις περιπτώσεις που υφίσταται περιοχή με τοπική συμφόρηση, όπου προβλέπεται η τιμολόγηση βάσει προσφοράς (pay-as-bid).

Πρέπει επίσης να υπενθυμίσουμε ότι οι Διαχειριστές Συστήματος υπέβαλαν, μέσω του ENTSO-E, κοινή πρόταση προς τον ACER² για την ενέργεια εξισορρόπησης η οποία ενεργοποιείται για λόγους περιορισμών του συστήματος, προκειμένου να τιμολογείται βάσει της τιμής προσφοράς (pay-as-bid). Αυτή η πρόταση, που προέβλεπε εφαρμογή σχήματος τιμολόγησης διαφορετικού από την οριακή όταν υφίστανται περιορισμοί στο Σύστημα, απορρίφθηκε από τον ACER με το σκεπτικό ότι ο μόνος λόγος απόκλισης από την οριακή τιμολόγηση είναι η ενεργοποίηση προσφορών εκτός αξιολογικής λίστας (out of merit). Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την υπό ΔΔ μεθοδολογία οι προσφορές οι οποίες υποβάλλονται στο πλαίσιο της ΔΕΠ ανήκουν σε αξιολογική λίστα (merit order list) για την επιλογή τους, ακόμα και αν αφορά σε μέρος της προσφοράς, η τιμολόγησή τους με σχήμα διαφορετικό από την οριακή τιμολόγηση συνιστά παραβίαση του ευρωπαϊκού πλαισίου.

Η αξία της καθολικότητας της οριακής τιμολόγησης αναγνωρίστηκε άλλωστε πρόσφατα κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης την περίοδο 2022-2023, όπου από διάφορες πλευρές τέθηκε θέμα αλλαγής της οριακής τιμολόγησης. Ήταν μάλιστα η ίδια η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, που δήλωσε ότι το σύστημα οριακής τιμολόγησης ενδέχεται να μην εντάσσεται πλέον στην πορεία για την απανθρακοποίηση. Στο τέλος όμως επικράτησαν οι νουνεχείς απόψεις εντός της Ένωσης και των αρμόδιων φορέων της και η μεταρρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού διατήρησε τον κανόνα της οριακής τιμολόγησης. Ο δε τελικός πολιτικός συμβιβασμός, στο πλαίσιο των τριμερών διαπραγματεύσεων, για τη μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν επενέβη ούτε στο ελάχιστο στους κανόνες που διέπουν το σύστημα οριακής τιμολόγησης. Αντίθετα, αναγνωρίζεται γενικά ότι η οριακή τιμολόγηση έχει σημαντικά οφέλη και πλεονεκτήματα, καθώς η "τιμή εκκαθάρισης" επιτρέπει την ανάδυση μιας ενιαίας τιμής από μια δημοπρασία ή εν γένει μια διαδικασία της αγοράς, δημοσιεύεται με διαφάνεια και είναι εύκολα κατανοητή από τους αγοραστές και τους πωλητές στην αγορά που τους επιτρέπει να εμπιστεύονται αυτήν την τιμή και να την προβλέψουν με μεγαλύτερη ακρίβεια για να κάνουν τις προσφορές τους όσο το δυνατόν πιο ανταγωνιστικές.

Και φυσικά πρέπει πάντα να έχουμε υπόψη μας ότι επίκειται η συμμετοχή των ελληνικών οντοτήτων στις πανευρωπαϊκές πλατφόρμες MARI και PICASSO, μετά τη λήξη της παρέκκλισης που χορηγήθηκε με την απόφαση ΡΑΕ 363/2022 έως τις 24 Ιουλίου 2024. Θα ήταν, λοιπόν, αντίθετο τόσο με τους ευρωπαϊκούς στόχους σύγκλισης των αγορών εξισορρόπησης όσο και με την απόφαση ACER της 24ης Ιανουαρίου 2020 να μην ακολουθηθεί η οριακή τιμολόγηση για τις προσφορές εξισορρόπησης ως κύρια αρχή.

3) Ανεπάρκεια χρόνου για την θέσπιση της μεθοδολογίας

Σύμφωνα με πρόταση³ που έλαβε ο ACER στις 24 Νοεμβρίου 2023 από τους ευρωπαϊκούς ΟΔΑΗΕ για την τροποποίηση της μεθοδολογίας που αφορά τον αλγόριθμο σύζευξης των

² [All TSOs' proposal on methodologies for pricing balancing energy and cross-zonal capacity used for the exchange of balancing energy or operating the imbalance netting process pursuant to Article 30\(1\) and Article 30\(3\) of Commission Regulation \(EU\) 2015/1222](#)

³ [ACER to decide on amending the electricity price coupling algorithm methodology | www.acer.europa.eu](#)

χρηματιστηριακών αγορών, γίνεται πρόβλεψη για θέσπιση συμβελτιστοποίησης των διαδικασιών της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και του καθορισμού εφεδρειών αγοράς εξισορρόπησης. Η προσδοκώμενη ημερομηνία λήψης απόφασης από τον ACER για τις αναγκαίες τροποποιήσεις του αλγορίθμου προβλέπεται στις 24 Μάϊου 2024. Ως εκ τούτου, γίνεται σαφές ότι επίκεινται δομικές αλλαγές στις συζευγμένες ευρωπαϊκές αγορές άρα και στην εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες επιτάσσουν να δοθεί ο αναγκαίος χρόνος για τον σωστό σχεδιασμό, την υλοποίηση αυτών και την εκμάθηση και υιοθέτηση των νέων κανόνων από τους Συμμετέχοντες στην Αγορά. Επομένως, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα αλλαγών στην αγορά διασφαλίζοντας την ελάχιστη δυνατή διαταραχή στη λειτουργία της αγοράς.

Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες διαβουλεύσεις για την έναρξη συμμετοχής των ελληνικών οντοτήτων στις κοινές ευρωπαϊκές πλατφόρμες MARI και PICASSO, προβλέπονται μια σειρά από αλλαγές τόσο ως προς την υλοποίηση των υποδομών όσο και ως προς την υιοθέτηση νέων κανόνων λειτουργίας της αγοράς εξισορρόπησης, για τις οποίες θα πρέπει να δοθεί ο αναγκαίος χρόνος δοκιμών στους Συμμετέχοντες να προσαρμοστούν (dry-runs).

Η τυχόν θέση σε ισχύ της υπό διαβούλευση μεθοδολογίας προϋποθέτει ότι θα πρέπει δοθεί ο απαραίτητος χρόνος για την υλοποίηση των αναγκαίων αλλαγών στον αλγόριθμο και τα συστήματα του Διαχειριστή, ενώ στη συνέχεια κατόπιν και της ετοιμότητας των συστημάτων θα πρέπει να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος για δοκιμές των νέων συστημάτων από τους συμμετέχοντες (dry-runs). Σε αυτή την περίπτωση είναι πραγματικός ο κίνδυνος να προκληθεί μια αχρείαστη διαταραχή στη λειτουργία της αγοράς, καθώς μέχρι την ολοκλήρωση και θέση σε ισχύ της εν λόγω μεθοδολογίας θα έχουν εκκινήσει οι προαπαιτούμενες διαδικασίες για τις λοιπές επικείμενες αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της Αγοράς εν συνόλω. Επομένως, προκειμένου να αποφευχθεί μια διαρκής και μακροχρόνια αναταραχή στη λειτουργία της αγοράς λόγω των συνεχών και επικαλυπτόμενων επικείμενων αλλαγών, καθίσταται επιβεβλημένη η επαναξιολόγηση του χρονικού σημείου θέσπισης, ο σχεδιασμός και η σκοπιμότητα της εν λόγω μεθοδολογίας, καθώς αυτή θα πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τις υπόλοιπες διαδικασίες και ορόσημα.

4) Παρωχημένο υλικό & αναδρομικότητα

Κατά την ανάλυση των υπό διαβούλευση κειμένων γίνεται εμφανές ότι αυτά αφορούν σε παρωχημένο πλέον υλικό, καθώς εκτός του γεγονότος ότι γίνεται αναφορά στην ύπαρξη του Προσωρινού Μηχανισμού Επιστροφής Μέρους Εσόδων Αγοράς Επόμενης Ημέρας, ο οποίος θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 12Α του ν. 4425/2016 (ΦΕΚ Α' 185/2016) και καταργήθηκε από 1^η Ιανουαρίου 2024 γίνεται επίσης αναφορά σε έναρξη εφαρμογής της προτεινόμενης μεθοδολογίας σε προγενέστερη ημερομηνία, δηλαδή στις 15 Ιανουαρίου 2024. Είναι προφανές ότι μια τέτοια αναδρομικότητα προσκρούει στο πνεύμα του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου.

5) Άρση του περιορισμού υποβολής προσφορών με αρνητικές τιμές

Επί τη ευκαιρία θα θέλαμε να επαναλάβουμε την ανάγκη για την άρση του περιορισμού υποβολής προσφορών στην αγορά εξισορρόπησης με αρνητικές τιμές. Πλέον, η ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας είναι αναπόσπαστο μέρος της ενιαίας αγοράς και σύντομα πρόκειται να συζευχθεί έτι περαιτέρω περαιτέρω μέσω της έναρξης λειτουργίας των κοινών πλατφορμών εξισορρόπησης MARI και PICASSO. Ως εκ τούτου, οι εγχώριοι πόροι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως προς την αποζημίωσή τους, επί ίσοις όροις έναντι των υπόλοιπων ανταγωνιστικών πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διαφορετικά ελλοχεύει ο κίνδυνος οι μονάδες του ελληνικού συστήματος να προσφέρουν την απαραίτητη για το σύστημα ευελιξία, αμειβόμενες όμως δυσανάλογα με τον ευρωπαϊκό ανταγωνισμό για την ίδια ακριβώς υπηρεσία.

Η εν λόγω άρση του περιορισμού της δυνατότητας υποβολής προσφορών με αρνητικές τιμές αναμένεται σε κάθε περίπτωση άλλωστε σύμφωνα και με τα όσα αναφέρονται στην υπ' αριθ. 54/2021 Απόφαση ΡΑΕ, καθώς έχουν συντελεστεί μια σειρά από ορόσημα τα οποία αποτελούσαν την αιτιολογική βάση για τον περιορισμό της υποβολής προσφορών με αρνητικές τιμές. Τα κύρια ορόσημα τα οποία έχουν πλέον επιτευχθεί αφορούν στην άρση του περιορισμού λόγω συμφόρησης στο Σύστημα της Πελοποννήσου με την ολοκλήρωση κατασκευής και θέσης σε λειτουργία της ΓΜ 400 kV Μεγαλόπολη – Σύστημα (Δυτικός Διάδρομος) από τον Μάιο 2023, στην έναρξη λειτουργίας της συνεχούς ενδοημερήσιας συναλλαγής (XBID) από τον Νοέμβριο 2022, καθώς και σε ενέργειες από τον ΑΔΜΗΕ, είτε μέσω της βελτίωσης των συστημάτων του είτε με τη βελτίωση θεμάτων που άπτονται της αγοράς Ισχύος Εξισορρόπησης, όπως ο περιορισμός των ποσοτήτων εφεδρειών και των αντίστοιχων ενεργοποιημένων όγκων εξισορρόπησης. Στα ανωτέρω συνηγορούν άλλωστε η ωρίμανση της λειτουργίας της Αγοράς από τους Διαχειριστές υπό το πλαίσιο του target model, αλλά και η περαιτέρω αύξηση του ανταγωνισμού μέσω της εισαγωγής νέων συμμετεχόντων και νέων πόρων στην αγορά εξισορρόπησης όπως η Απόκριση Ζήτησης και βραχυπρόθεσμα η Αποθήκευση. Συνυπολογίζοντας όλα τα παραπάνω ευλόγως γίνεται κατανοητό ότι οι λόγοι άρσης της δυνατότητας υποβολής προσφορών με αρνητικές τιμές στην αγορά εξισορρόπησης παύουν πλέον να συντρέχουν. Ως εκ τούτου, η διατήρηση της εν λόγω αναστολής αποκτά χαρακτηριστικά υπερρύθμισης με αρνητικές συνέπειες για την λειτουργία της εγχώριας αγοράς και την εναρμόνιση αυτής με την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

6) BMMS

Με την ευκαιρία της παρούσας διαβούλευσης, επιθυμούμε να επαναλάβουμε για μία ακόμη φορά ότι είναι πλέον απαραίτητη η εισαγωγή εκ μέρους του Διαχειριστή της δυνατότητας των χρηστών να επικοινωνούν με την πλατφόρμα της αγοράς εξισορρόπησης (BMMS) μέσω διεπαφής προγραμματισμού εφαρμογών (API). Η αυξημένη πολυπλοκότητα της αγοράς εξισορρόπησης απαιτεί την ταχύτερη διάδραση των χρηστών με το BMMS καθώς και την αυτοματοποίηση της χρήσης δεδομένων επί της πλατφόρμας (upload/download) για την βελτιστοποίηση της συμμετοχής τους. Ειδικότερα, υπό το πρίσμα της παρούσας ΔΔ καταδεικνύεται έτι περαιτέρω το γεγονός ότι υφίσταται περιορισμένος χρόνος και πόροι οι οποίοι δεν επιτρέπουν την έγκαιρη

υλοποίηση της εφαρμογής API, πολλώ δε μάλλον αν υποτεθεί η υλοποίηση μιας δομική αλλαγής όπως η θέσπιση της εν λόγω μεθοδολογίας.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Στάμψης

Γενικός Διευθυντής